

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสู่การสร้างคนดีให้สังคม
โรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
Evaluation of the "Promoting Morality and Ethics Towards Cultivating Good
Citizens for Society" Project A School in Bangkok Metropolitan Administration

วรรณพร ศิลากาว

Wanaporn Silakaw

โรงเรียนประชาอุทิศ สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

Prachautid Jantabanusorn School Donmuang District Bangkok

supakaw.4@gmail.com

Corresponding Author, E-mail: supakaw.4@gmail.com

Received: 14 May 2026

Revised: 28 Jun 2026

Accepted: 29 Jun 2026

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) ด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบทของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ 3) ด้านกระบวนการของโครงการ 4) ด้านผลผลิตของโครงการ ได้แก่ ประเมินผลกระทบ ประเมินประสิทธิผล ประเมินความยั่งยืน ประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ และประเมินความคิดเห็นในการส่งเสริมพัฒนาโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPiest Model ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน ครู 93 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 13 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 291 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ทโดยฉบับที่ 1 ก่อนดำเนินโครงการด้านสภาพแวดล้อมและด้านปัจจัยนำเข้า ฉบับที่ 2 ระหว่างดำเนินโครงการด้านกระบวนการ ฉบับที่ 3 ด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการ ฉบับที่ 4 ด้านผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและการถ่ายทอดส่งต่อของการดำเนินโครงการ โดยฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ประเมินระยะสิ้นสุดการดำเนินโครงการ และสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการสนทนากลุ่มเป็นการสรุปสาระสำคัญ

ผลการประเมินโครงการ พบว่า 1) ด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอกให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดูแลเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานตามโครงการ 3) ด้านกระบวนการ (Process) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินกิจกรรมทั้ง 20 กิจกรรม มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีความเหมาะสม 4) ด้านผลผลิต (Product) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นอย่างดี โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 4.1) ด้านผลกระทบ (Impact) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โครงการทำให้นักเรียนมีความเป็นผู้นำด้านความประพฤติดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน และโรงเรียนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติจากหน่วยงานภายนอก (รางวัลเกียรติคุณสัญญา ธรรมศักดิ์) 4.2) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยโครงการทำให้นักเรียนมีความเป็นผู้นำมีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน 4.3) ด้านความยั่งยืน (Sustainable) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ในการดำเนินชีวิตในโรงเรียน ครอบครัวและในสังคมได้อย่างมีความสุข 4.4) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งโครงการมีประโยชน์ต่อโรงเรียน คณะครู บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและสร้างเด็กดี..สู่สังคมได้เป็นอย่างดี และ 5) ผลการประเมินความคิดเห็นและส่งเสริมพัฒนาโครงการ โดยการสนทนากลุ่ม (focus group) สรุปได้ว่า เป็นโครงการที่ดีมากและมีประโยชน์กับนักเรียน ควรให้หลาย ๆ โรงเรียนได้มีกิจกรรมดี ๆ แบบนี้

คำสำคัญ: การประเมิน, โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม, การสร้างคนดีสู่สังคม, ซิปเปสโมเดล

Abstract

The purpose of this project evaluation is to assess: 1)The environmental or contextual aspects 2) The input factors of the project 3) The process of the project 4) The outputs of the project, including the evaluation of the impacts resulting from the project implementation, the evaluation of the effectiveness of the project, the evaluation of the sustainability, the evaluation of the transfer of knowledge, and the evaluation of opinions on promoting project development using the CIPPIest Model. The population and sample used in this evaluation consist of 1 school director, 4 deputy school directors, 93 teachers, 13 school committee members, 291 students from grade 4 to grade 9, and 291 parents of students from grade 4 to

grade 9. The tools used for data collection included 4 questionnaires, each designed as a Likert scale (Rating scale). The first questionnaire was used before the project implementation to assess the environmental context and input factors. The second, during the project implementation, focused on the process. The third assessed the outputs of the project, and the fourth evaluated the impacts, effectiveness, sustainability, and transfer of knowledge resulting from the project. The third and fourth questionnaires were administered

at the end of the project, along with focus group discussions to further develop the project. Data analysis of the questionnaires was conducted using statistics for mean and standard deviation, while the focus group discussions summarized the key points.

The evaluation results of the project revealed: 1) Regarding the environmental or contextual aspect (Context), the overall assessment was at the highest level, with the community, parents, and external agencies showing strong support for the project implementation. 2) Regarding the input factors (Input), the overall assessment was at the highest level, with administrators, teachers, and stakeholders showing significant interest and cooperation in overseeing the project's implementation. 3) Regarding the process (Process), the overall assessment was at the highest level, with all 20 activities conducted in a systematic and appropriate manner. 4) Regarding the outputs (Product), the overall assessment was at the highest level, with the project achieving its objectives effectively. The details are as follows: 4.1) Regarding the impact (Impact), the overall assessment was at the highest level, with the project fostering student leadership, good behavior, discipline, morality, ethics, and adherence to school rules, and the school receiving recognition from external organizations. (the Sanya Thammasak Honorary Award). 4.2) Regarding effectiveness (Effectiveness), the overall assessment was at the highest level, with the project enhancing student leadership, good behavior, discipline, morality, ethics and adherence to school rules. 4.3) Regarding sustainability (Sustainability), the overall assessment was at a high level, with students applying the knowledge gained from the project in their school, family, and community life happily. 4.4) Regarding knowledge transfer (Transportability), the overall assessment was at a high level, as the project benefited the school, teachers, staff, and students and effectively fostered morality and ethics, creating good children for society. 5) The evaluation of opinions and promotion of project development through focus group discussions concluded that this is an excellent project that benefits students. More schools should implement similar activities to cultivate and promote good behavior in students, enhancing their desirable traits and moral values.

This project is suitable for students to practice both at school and at home, and importantly, it should ensure sustainability within the students for a long time, especially concerning doing good and maintaining moral values.

Keywords: Evaluation, Promoting Morality and Ethics, Towards Cultivating Good Citizens for Society, CIPPIest Model.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเป็นสังคมสูงวัย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคง ท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน โดยการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเน้น “คน เป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อบ่มบ่ม “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน ขณะเดียวกันคนเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อบ่มบ่มไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะ ความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” รอบคอบ และระมัดระวังด้วยจิตสำนึกในศีลธรรม และ “คุณธรรม” ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจ โดยใช้หลัก “ความพอประมาณ” ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น “ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 47)

จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า คนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทศนคติ และคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม เป็นผลกระทบจากการเลือนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสร้างสรรค์ยังมีน้อย สื่อที่เป็นภัยและผิดกฎหมายมีการเผยแพร่มากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนไทย คือ ขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรม และจริยธรรมอย่างยั่งยืน ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นคนที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร, 2550 :

49) โดยเฉพาะระบบการศึกษาขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถปลูกฝังเยาวชนให้มีจิตสำนึกได้ ขาดผู้ที่เป็นตัวแบบที่ดี การเรียนการสอนไม่เน้นหนักด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่มีการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาจิตสำนึก และคุณธรรมจริยธรรม (เพ็ญแข ประจันปัจนิกร, 2551 : 2) ดังนั้นการที่จะทำให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ได้นั้น ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือช่วยกัน

การส่งเสริมบทบาทครอบครัว องค์กรทางศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจ เอกชน อาสาสมัครและสื่อมวลชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ให้คนไทยเป็นคนดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความสามัคคี ความรักชาติ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และลดปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564 - 2566)

ผู้รายงานดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 2,510 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 150 คน จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยการระดมความคิดเห็นจากคณะครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านความประพฤติหลายประการ ได้แก่ ขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ชอบเล่นโทรศัพท์มือถือระหว่างเรียน เล่น เกม และใช้คำพูดหยาบคายไม่สุภาพ (ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียน, 2565-2566) ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ และจากสภาพปัญหาดังกล่าว ทางโรงเรียนแห่งนี้ ในฐานะ สถาบันการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ควบคู่คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ทางโรงเรียนได้ดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด โดยการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม ทำให้เยาวชน เกิดสมาธิ มีสติปัญญาและมีคุณธรรมมากขึ้น ซึ่งโครงการนี้ได้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 20 กิจกรรม ผู้รายงานจึงมี ความประสงค์จะทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยประยุกต์ใช้ การประเมินแบบ (CIPP_{iest} Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีมและซิงค์ฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานตามโครงการ ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย ผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคของ โครงการ และผลของการประเมินโครงการจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมิน

1. เพื่อประเมินความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานของโครงการ
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ การประเมินผลกระทบที่เกิดจากการ

ดำเนินงานตามโครงการ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืนของการนำโครงการไปใช้ และ ประเมินการถ่ายทอดส่งต่อสิ่งที่ประสบความสำเร็จและนำไปประยุกต์ใช้ในที่อื่น ๆ

ขอบเขตการประเมินโครงการ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูผู้สอน จำนวน 122 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,195 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,195 คน รวมทั้งหมด 2,531 คน ในปีการศึกษา 2565

2. กลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejci & Morgan, 1970) ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน รวม 5 คน 2) ครูจำนวน 93 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 291 คน 5) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 291 คน รวมทั้งหมด 693 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการนี้ เป็นการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยผู้รายงานใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIest Model ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีมและชินคฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) โดยโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 20 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมทำบุญตักบาตรในวันสำคัญ กิจกรรมโรงเรียนปลอดขยะและขยะแลกแต้ม กิจกรรมดาวพิเศษและนักสืบตาสืบประวัติ กิจกรรมลดการใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียนกิจกรรมหยุด...พูดคำหยาบหรือคำไม่สุภาพ กิจกรรม พัฒนาระเบียบวินัยและค่านิยมอันพึงประสงค์ กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย กิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์กิจกรรมค่ายพุทธบุตรและค่ายคุณธรรม กิจกรรมโตไปไม่โกงและด้านทุจริต กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม กิจกรรมสถานศึกษาพอเพียง...สู่การดำเนินชีวิตที่ดีงาม กิจกรรมโรงเรียนประชาธิปไตยและสถานักเรียนกิจกรรมห้องเรียนพ่อแม่ กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพศิลปิน ดนตรี นาฏศิลป์และกีฬา กิจกรรมส่งเสริมนิสัย รักการอ่านหนังสือ กิจกรรมต้านภัยยาเสพติด กิจกรรมจิตอาสา..พัฒนาโรงเรียน และกิจกรรมเด็กดี 4 พ.

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2565 ถึงวันที่ 19 มีนาคม 2566

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

1. ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม ใช้กระบวนการ PDCA ในทุกกิจกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ประชุมคณะครูและนักเรียนที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมทั้ง 20 กิจกรรม และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน (Plan) 2) ดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีการระบุกิจกรรมอย่างชัดเจนในแต่ละกิจกรรมเหมาะสมกับระดับชั้นไหนในการเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Do) 3)

คณะกรรมการประเมินผลการจัดกิจกรรมจากแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ คณะครูเจ้าของกิจกรรม สรุปผลการปฏิบัติงาน รายงานให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ และหาแนวทางปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมให้ดียิ่งขึ้นในปีต่อไป (Act)

2. รูปแบบการประเมินโครงการ

งานวิจัยนี้เป็นการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยผู้ประเมิน ได้ศึกษา CIPPIest Model แบ่งการประเมินเป็น 4 ด้าน และ 4 ข้อย่อย ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context) ของโครงการ ความเหมาะสมของโครงการและ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2545, พ.ศ.2553 และพ.ศ.2562) สอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียนและจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา นโยบายวิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร วิธีดำเนินงานตามที่โครงการกำหนด สื่อ เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และสถานที่ เป็นต้น

3. ด้านกระบวนการ (Process) ในด้านการปฏิบัติตามขั้นตอนของโครงการ การดำเนินงานตามแผน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง พร้อมทั้งขั้นตอน การจัดกิจกรรมของโครงการ โดยมีกิจกรรมตามโครงการ จำนวน 20 กิจกรรม

4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ในด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8 ด้าน และคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

4.1 ด้านประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) ความก้าวหน้าของการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับผู้เกี่ยวข้อง

4.2 ด้านประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ผลประโยชน์ที่นักเรียนได้รับตาม ความคาดหวังหรือไม่

4.3 ด้านประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) รักษาความต่อเนื่องของผลสำเร็จ

4.4 ด้านประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ความเหมาะสมในการนำ แผนงานไปปรับประยุกต์ใช้

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูผู้สอน จำนวน 122 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,195 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,195 คน รวมทั้งหมด 2,531 คน ในปีการศึกษา 2565

2. กลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejci & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน 2) ครูจำนวน 93 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 291 คน 5) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 291 คน รวมทั้งหมด 693 คน

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPiest Model

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์ กำหนดขั้นตอน กรอบแนวทางที่ใช้ในการประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตรงกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาในการประเมินโครงการ

3) สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมกรอบแนวทางการประเมินโครงการแบบ CIPPiest Model เพื่อใช้ประเมินก่อนดำเนินโครงการในด้านบริบท (Context) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ระหว่างดำเนินโครงการในด้านกระบวนการ (Process) และสิ้นสุดการดำเนินโครงการ ในด้านผลผลิต (Out Put) ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อการดำเนินงานตามโครงการ แบบสอบถามทุกรายการเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert.1967: 179) กำหนดการให้คะแนนแต่ละประเด็น ดังนี้ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีความเหมาะสม อยู่ในระดับน้อย และ

1 หมายถึง มีความเหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) ผู้รายงานสร้างแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการด้านบริบท Context) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นระหว่างดำเนินโครงการด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อผลผลิต (Out Put) ของการดำเนินงานตามโครงการ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อการดำเนินงานตามโครงการ

5) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) ในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมในการดำเนินงานด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและการถ่ายทอดส่งต่อ ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย ตามแนวคิดของเบสท์ (Best. 1981: 182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยตามประเด็นการประเมินระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยตามประเด็นการประเมินระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยตามประเด็นการประเมินระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยตามประเด็นการประเมินระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยตามประเด็นการประเมินระดับน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4) ประเมินความคิดเห็นและส่งเสริมพัฒนาให้การดำเนินงานตามโครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการสนทนากลุ่ม (focus group) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ เป็นที่ปรึกษาหรือรับผิดชอบในด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปสาระสำคัญและข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน และนำมาสรุปผลให้โรงเรียน คณะครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม..สู่การสร้างคนดีให้สังคมในภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินความเหมาะสมของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม..สู่การสร้างคนดีให้สังคม ในภาพรวม

ข้อที่	องค์ประกอบการประเมินโครงการในภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การประเมินโครงการด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context)	4.66	0.52	มากที่สุด
2	การประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.57	0.54	มากที่สุด
3	การประเมินโครงการด้านกระบวนการ (Process)	4.55	0.58	มากที่สุด
4	การประเมินโครงการด้านผลผลิต (Product)	4.55	0.61	มากที่สุด
5	การประเมินโครงการด้านผลกระทบ (Impact)	4.56	0.56	มากที่สุด
6	การประเมินโครงการด้านประสิทธิผล (Effectiveness)	4.59	0.53	มากที่สุด
7	การประเมินโครงการด้านความยั่งยืน (Sustainable)	4.49	0.60	มาก
8	การประเมินโครงการด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability)	4.42	0.61	มาก
โดยภาพรวม		4.55	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม..สู่การสร้างคนดีให้สังคม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า องค์ประกอบการประเมินโครงการด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ องค์ประกอบการประเมินโครงการด้านประสิทธิผล (Effectiveness) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.53) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบการประเมินโครงการด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.61)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ ดังนี้

สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครู ร้อยละ 83.80 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 11.70 และผู้บริหาร ร้อยละ 4.50 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.90 และเพศชาย ร้อยละ 26.10 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 53.20 อายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 20.70 อายุ 20 – 30 ปี ร้อยละ 13.50 และ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.60 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 89.20 ปริญญาโท ร้อยละ 9.00 และปริญญาเอก

ร้อยละ 1.80 ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการมากที่สุด ร้อยละ 82.00 ผู้ติดตามประเมินผล ร้อยละ 11.70 กรรมการโครงการ ร้อยละ 4.50 ผู้อนุมัติโครงการ ร้อยละ 0.90 และหัวหน้า/ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 0.90 ($n = 111$)

ผลการประเมินความเหมาะสมของบริบท (Context) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, $S.D. = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก ให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, $S.D. = 0.26$) รองลงมาคือ โครงการสามารถตอบสนองความคาดหวังของสังคมและชุมชนในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, $S.D. = 0.31$) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นของโรงเรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $S.D. = 0.72$)

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือ ดูแลเอาใจใส่ต่อการดำเนินการตามโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S.D. = 0.42$) รองลงมาคือ จำนวนบุคลากรในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.51$) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, $S.D. = 0.63$)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการ ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักเรียนชั้น ป.4 - ชั้น ม.3 ร้อยละ 42.00 ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.4 - ชั้น ม.3 ร้อยละ 42.00 ครู ร้อยละ 13.40 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 1.90 และผู้บริหาร ร้อยละ 0.70 และ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.80 และเพศชาย ร้อยละ 33.20 อายุไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 42.00 อายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 28.10 อายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 17.60 และ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.30 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 52.20 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 43.10 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 4.60 ตามลำดับ ($n = 693$)

ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการ (Process) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การดำเนินกิจกรรมทั้ง 20 กิจกรรมในโครงการ มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S.D. = 0.38$) รองลงมาคือ กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, $S.D. = 0.45$) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมตามวิสัยทัศน์และนักสืบตาสืบประวัติ มีขั้นตอน วิธีดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบและการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, $S.D. = 0.81$)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านผลผลิต (Product) ของโครงการ ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักเรียนชั้น ป.4 - ชั้น ม.3 ร้อยละ 42.00 ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.4 - ชั้น ม.3 ร้อยละ 42.00 ครู ร้อยละ 13.40 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 1.90 และผู้บริหาร ร้อยละ 0.70 และ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.80 และเพศชาย ร้อยละ 33.20 อายุไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 42.00 อายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 28.10 อายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 17.60 และ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.30 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 52.20 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 43.10 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 4.60 ตามลำดับ (n = 693)

ผลการประเมินระดับการปฏิบัติด้านผลผลิต (Product) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ โดยภาพรวมโครงการส่งผลให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ ในด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลเกียรติคุณสัญญา ธรรมศักดิ์ รับโล่รางวัลจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.48) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดำเนินงานตามโครงการฯ ทำให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีวินัยและปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนตามกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมพัฒนาระเบียงวินัยและค่านิยมอันพึงประสงค์ กิจกรรมสถานศึกษาพอเพียง...สู่การดำเนินชีวิตที่ดีงาม กิจกรรมทำบุญตักบาตรในวันสำคัญ กิจกรรมค่ายพุทธบุตรและค่ายคุณธรรม กิจกรรมโรงเรียนปลอดขยะและขยะแลกแต้ม กิจกรรมตาวิเศษ และนักสืบตาสืบประวัติ กิจกรรมลดการใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียน กิจกรรมหยุด..พูดคำหยาบหรือคำไม่สุภาพ กิจกรรมโรงเรียนประชาธิปไตยและสภานักเรียน กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย และกิจกรรมวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.71)

ตอนที่ 5 ผลการประเมินผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน(Sustainable) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) ตามโครงการ ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครู ร้อยละ 83.80 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 11.70 และผู้บริหาร ร้อยละ 4.50 และ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.90 และเพศชาย ร้อยละ 26.10 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 53.20 อายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 20.70 อายุ 20 – 30 ปี ร้อยละ 13.50 และ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.60 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 89.20 ปริญญาโท ร้อยละ 9.00 และปริญญาเอก ร้อยละ 1.80 ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการมากที่สุด ร้อยละ 82.00 ผู้ติดตามประเมินผล ร้อยละ 11.70 กรรมการโครงการ ร้อยละ 4.50 ผู้อนุมัติโครงการ ร้อยละ 0.90 และหัวหน้า/ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 0.90 (n = 111)

ผลการประเมินความเหมาะสมของผลกระทบ (Impact) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าโรงเรียน/นักเรียน ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ จากองค์กร/หน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ โรงเรียนได้รับการยอมรับ ได้รับการความไว้วางใจและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.55) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครอง และชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.65)

ผลการประเมินความเหมาะสมของประสิทธิผล (Effectiveness) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าโครงการทำให้นักเรียนมีความเป็นผู้นำด้านความประพฤติดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ผลที่ได้รับจากโครงการฯ มีความเหมาะสมและคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.49) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานหรือบูรณาการในการเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ ได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.51)

ผลการประเมินความเหมาะสมของความยั่งยืน (Sustainable) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่านักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตในโรงเรียน ในครอบครัว และในสังคมได้อย่างมีความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.42) รองลงมาคือ นักเรียนนำความรู้จากโครงการฯ ที่ได้ไปเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ การทำงานหรือพัฒนาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.60) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการขยายผลโครงการฯ ต่อชุมชน และสถานศึกษาอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.66)

ผลการประเมินความเหมาะสมของการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าโครงการมีประโยชน์ต่อโรงเรียน คณะครู บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและสร้างเด็กดี..สู่สังคม ได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ นักเรียนสามารถขยายองค์ความรู้ไปสู่สังคม ชุมชน ในการมีคุณธรรม

จริยธรรมในการดำเนินชีวิตได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.63) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์แนวคิดหรือบูรณาการเข้าสู่กิจกรรมหรือองค์กรต่าง ๆ ได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.65)

ตอนที่ 6 ผลการประเมินความคิดเห็นและส่งเสริมพัฒนาให้การดำเนินงานตามโครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เป็นการสนทนากลุ่ม (focus group) ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน สรุปได้ว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญบอกว่า โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม เป็นโครงการที่ดีมากและมีประโยชน์กับนักเรียนมาก ๆ ควรให้หลาย ๆ โรงเรียนได้มีกิจกรรมดี ๆ แบบนี้ เพื่อช่วยกันปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีงาม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น เพราะทุกวันนี้มีสิ่งยั่วยุต่าง ๆ หลั่งไหลเข้ามามากมาย รวมทั้งโซเชียลต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม จะทำให้นักเรียนเลียนแบบและทำตามโดยไม่รู้ตัว ทางโรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมดี ๆ ที่มีประโยชน์มาให้นักเรียนได้เข้าร่วมและลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดผลดีกับนักเรียน

อภิปรายผล

สรุปผลการประเมินโครงการมีความสำเร็จในระดับดีมาก และตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการทุกประการ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม...สู่การสร้างคนดีให้สังคม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า องค์ประกอบการประเมินโครงการด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ องค์ประกอบการประเมินโครงการด้านประสิทธิผล (Effectiveness) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบการประเมินโครงการด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของบริบท (Context) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก ให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความเชื่อมั่นต่อสังคมและชุมชนว่า วัตถุประสงค์ของโครงการจะสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนได้จริง เพราะในการจัดทำโครงการ ผู้บริหารได้มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในปีที่ผ่านมาและมีการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดจนบุคคลในชุมชนก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับยุพิน รอดประพันธ์ (2561) ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ที่พบว่าผลการประเมินบริบทของโครงการมีความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือ ดูแลเอาใจใส่ต่อการดำเนินการตามโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียน ได้ดำเนินการเกี่ยวกับโครงการด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน และองค์กรต่าง ๆ มาโดยตลอด จึงทำให้ได้รับความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อย่างดี ทั้งด้าน

กิจกรรม วิทยากร บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ สื่อ ตลอดจนปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับบรรณานุกรม ค่ายศ (2564) ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่ง (อินมื่อปัทม์) ที่พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยอยู่ในระดับมากและมีผลการประเมินค่าเฉลี่ยสูงขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนการดำเนินงานของกิจกรรมตามโครงการ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการ (Process) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การดำเนินกิจกรรมทั้ง 20 กิจกรรมในโครงการฯ มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการรับทราบวัตถุประสงค์ของกิจกรรม มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงานมีการกำหนดผู้ปฏิบัติงาน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม และมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั้ง 20 กิจกรรมทราบแนวทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Marple (1988) ที่พบว่า วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการขจัดปัญหาทางวินัยของนักเรียน คือ การใช้กระบวนการร่วมกันของผู้ที่มีหน้าที่แก้ปัญหานั้น ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้บริหารโรงเรียน

4. ผลการประเมินความเหมาะสมของผลผลิต (Product) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลเกียรติคุณสัญญา ธรรมศักดิ์ รับโล่รางวัลจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อยู่ในระดับมากที่สุด มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องด้วยวิธีที่หลากหลายครบทุกกิจกรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนากร กุ่มพรม (2555) ที่พบว่า ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนงอย อำเภอดงหลวง จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2555 โดยรวมนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. ผลการประเมินความเหมาะสมของผลกระทบ (Impact) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าโรงเรียน/นักเรียน ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ จากองค์กร/หน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้โรงเรียนและนักเรียน ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติจากองค์กร/หน่วยงานภายนอก สอดคล้องกับปิยมาศ ฉายชูวงศ์ (2560) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนบ้านประดู่งาม พบว่า การประเมินด้านผลกระทบมีความเหมาะสมและผ่านเกณฑ์ จึงทำให้ผู้บริหารตัดสินใจในการดำเนินงานตามโครงการและนำผลกระทบมาปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการในปีการศึกษาถัดไป

6. ผลการประเมินความเหมาะสมของประสิทธิผล (Effectiveness) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการเป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในทุกช่วงเวลาทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ทำให้นักเรียนมีความเป็นผู้นำ ด้านความประพฤติดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรนิษฐา คำยศ (2564) เรื่องการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่ง (อินมื่อปัทม์) ที่พบว่า การประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

7. ผลการประเมินความเหมาะสมของความยั่งยืน (Sustainable) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่านักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตในโรงเรียน ในครอบครัว และในสังคมได้อย่างมีความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด การดำเนินงานตามโครงการมีผลเพื่อความสำเร็จของคุณภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักเรียน

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับบุตริยา รัตนมณี (2558) วิจัยเรื่องการประเมินและถอดบทเรียนโครงการอัสสรวรรค์ใสสะอาดพอเพียงเพื่อพ่อ ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวมมีคะแนนอยู่ในระดับมาก

8. ผลการประเมินความเหมาะสมของการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าโครงการมีประโยชน์ต่อโรงเรียน คณะครู บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและสร้างเด็กดี..สู่สังคม ได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้นักเรียน ครูและโรงเรียน ได้รับรางวัล และได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง ชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาเรียม นิลพันธ์ (2554) ผลการประเมินด้านการถ่ายทอดโยงความรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

9. ผลการสนทนากลุ่ม (focus group) ของผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่า เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์กับนักเรียนอย่างมาก โดยโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมดี ๆ และหลากหลาย จำนวน 20 กิจกรรม ผลการประเมิน

ช่วยปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีงาม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น และควรขยายผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนสายชั้นอื่น ๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นการสร้างนักเรียนแกนนำเป็นตัวอย่างและเป็นต้นแบบในการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนคนอื่น ๆ ได้ปฏิบัติตาม สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา (อ้างถึงใน ทองพูล ภูสิม. 2553) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคคล จำเป็นต้องใช้วิธีการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยการสร้างเงื่อนไขให้บุคคลประสบด้วยตนเองหรือการให้แบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่นเห็น

ข้อเสนอแนะการนำผลการประเมินไปใช้

จากผลการประเมินมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ ดังนี้

1. ควรนำแนวทางการจัดกิจกรรมไปบูรณาการให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียนเพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะชีวิตและแก้ปัญหาได้

2. ควรมีการติดตามพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างต่อเนื่องหลังจากสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์และอยู่ในตัวนักเรียนอย่างยั่งยืน

3. คณะกรรมการที่รับผิดชอบโครงการและคณะครูที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัยและตามความเหมาะสม โดยปฏิบัติร่วมกับครู และควรสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียนเมื่อทำความดีหรือประพฤติดี และมีจิตสาธารณะ เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างให้คนอื่น ๆ เห็นความสำคัญและเกิดแนวคิดที่จะปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและพอใจ

เอกสารอ้างอิง

เพ็ญแข ประจันปจันิก และคณะ. (2551). การยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของ สังคมไทยเพื่อการปฏิรูป

สังคม : แนวทางและการปฏิบัติ. รายงานการวิจัย.

สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร. (2550). การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษา. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ประภัสสร วงษ์ดี และคณะ. (2554). การประเมินโครงการตามแนวของ CIPIEST Model. วารสารครูสาร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานয়รัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

โรงเรียนประชาอุทิศ, สารสนเทศ. (2566). สารสนเทศโรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์, 2565-2566). สำนักงานเขตดอนเมือง.

ปิยะมาศ ฉายชูวงศ์. (2560). การประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนประจำม. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วรนิษฐา คำยศ. (2564). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่ง (อินมื่อปถัมภ์). วารสารครูทรรศน์, 1(2), 1-20.

Maple, Elizabeth Maple.(1988, November). "Effective Procedures Used In Elementary Pupil Discipline." Dissertation Abstract International. 29, 212.